

Nasprotnika se spopada-Parada brezposelnih v Chicagi

ISTI VEČER IMELA SVOJ KAMPAJSKI GOVOR ROOSEVELT IN HOOVER. — HOOVER ZOPET PLAŠIL VOLILCE, DOČIM JE ROOSEVELT IZPODBIJAL VZROKE ZA STRAH, AKO BO HOOVER PORAZEN.

Chicago, Ill. — Predsedniška kampanja postaja čimdalje bolj vroča in nasprotnika, demokrat Roosevelt in republikanec Hoover, bolj in bolj trdo segata drug drugemu v las. — Zanimiv je bil zlasti zadnji ponedeljek, ko je imela Amerika priliko slišati isti večer oba kandidata. Hoover je govoril v New Yorku, Roosevelt pa v Bostonu, Mass.

Glavni predmet Hooverjevega govora so bile zopet groznje in strašene volilcev, kaj bo, ako bo demokratska stranka zmagala. "Trava bo rastle na cestah tisočih mest in plevel bo prerastel polja milijonov farm, ako bodo zmagali demokrati in njih carinska politika," je zagrmel Hoover svojim poslušalcem ter nadaljeval: "Nova uprava, ki jo gov. Roosevelt nudi ameriškemu ljudstvu, ni nič drugega kakor predlog za revolucionarne izpremembe, ki bi podminirale in uničile temelje sistema ameriške vlade. Sedanjí ameriški sistem je pokazal svojo vrednost in vzvišenost nad vsemi drugimi sistemi, ki jih je izumil človeški razum."

Na drugi strani pa Roosevelt: "Čudovita potrpežljivost, ki jo kažejo siromaki, kateri morajo čakati v vrstah za kruh, njih mirno prenašanje trpljenja, se da razlagati samo na ta način, ker pričakujejo izpremembe. Ti ljudje ne bodo poslušali lažnjivih izjav, groženj in plašitev od strani republikancev, ki prete ameriški trgovini in ameriškemu delavstvu s popolnim uničenjem med novembrom in marcem, in ki vihte bič strahu nad hrbtno ameriških volilcev; in tudi ne industrijskih magnatov, ki s pismi in letaki trdijo delavstvu, da je nadaljnja zaposlitev odvisna samo od ponovne izvolitve Hooverja. In ne samo tukaj, marveč celo po Evropi razširjajo republikanci potom poslanika Mellona isti strah, da bo nastopil konec sveta, ako ne bodo 8. novembra zopet oni postavljeni na vlado za prihodnja štiri leta."

Naravnost gromovito je bil Hoover pozdravljen od svojih republikancev v New Yorku. Ovacij v zborovalni dvorani ob njegovem vstopu ni hotelo biti konca ne kraja. V to vročo kopel je nepričakovano briznil ledenomrzli curek. Ko se je namreč pozdravljanje poleglo in je Hoover prišel s svojim govorom, vstane na galeriji neki možki in zakriči: "Vi ste lažnik, Mr. Hoover!" Večkrat je ponovil ta vzklík, predno se je stražnikom posrečilo, da so ga vrgli ven.

Nič manj navdušeno ni bil Roosevelt sprejet v Bostonu. — Gromovitih ovacij je bil deležen vsak njegov napad na sedanjo administracijo in na "hooverizem".

Samo cent in pol stane "Am. Slovenec" naročnike dnevno in vendar koliko zanimivo in koristnega berila najdete na njem. — cent in pol.

MIRNA DEMONSTRACIJA

Chicaški brezposelni mirnim potom zahtevali, da se boj človeško postopa z njimi.

Chicago, Ill. — Množice brezposelnih, katerih število je dosegalo do 10,000 oseb, so v ponedeljek v opoldanskih urah šle na ulice v osrednjem delu mesta in s svojim nastopom pokazale svetu, da je način, kako se ravna z njimi, obsodbe vred in da se mora izpremeniti.

Ves pohod se je izvršil popolnoma mirno. Izdano je bilo zanj uradno dovoljenje in policija je ustavila promet po Michigan Ave. in po drugih "downtown" ulicah, da je lahko nemoteno potekla parada. Brezposelni so se zbirali za njo na treh točkah, na severu, zapadu in jugu mesta, in vse tri skupine so se strnile v eno na križišču Randolph in Franklin St. Policija je podvojila svojo občutnost, da uduši morebitne izbruhe nemirov, vendar njen nastop ni bil potreben, kajti videle se je, da hočejo udeleženci mirnim potom, brez izgrediv, predložiti svoje zahteve.

Parada se je vila ob mestni hiši in k županu Cermaku je bila poslana deputacija 30 zastopnikov brezposelnih. Med drugim je deputacija predložila zahtevo, da se daje podpora zopet v polnem obsegu, namreč \$7.50 za oženjen par in \$5 za samec, ki je bila nedavno znižana za polovico. dalje prost plin, voda, elektrika in vožnja s karami za brezposelne. Župan je obljubil, da bo storil, kar bo mogel; odklonil pa je podpis priporočila za ustanovitev posebnega odbora, sestavljenega iz brezposelnih.

Parada je nato krenila v Grant park, kjer so komunisti, ki so med korakanjem ostali celi čas tihi, prišli do besede. Število govornikov je nastopilo, ki so pozivali poslušalce, naj se pridružijo komunistični organizaciji in se bore za podporo.

MR. SKALA ZOPET NA RADIO

Milwaukee, Wis. — Znani slovenski pevec Mr. Ludvig Skala iz Chicage bo ponovno nastopil na tukajšnji radio postaji W.T.M.J., in sicer v četrtek, 3. novembra, med 2:30 in 3. uro popoldne. Točasno ne bo nastopil celi čas sam, marveč bo njegov nastop tvoril posebno točko celotnega popoldanskega programa, ki ga daje postaja. — Kakor zadnjikrat, so tudi zdaj rojaki od blizu in daleč vabljeni, da pismeno sporoče postaji svoje priznaje za pevca in izrazijo željo, da ga žele še večkrat slišati. Vsem, ki mu bodo na ta način pomagali, se Mr. Skala že v naprej iskreno zahvaljuje.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

ROOSEVELT SE POZDRAVLJA S FARMARJEM

Slika je bila vzeta na zadnjem kampanjskem potovanju demokratskega predsedniškega kandidata Roosevelta po jugu in kaže Roosevelta, ko je v Warm Springs, Ga., segel v roke farmarju C. M. Campu, ki je bil med navdušeno množico, katera je kandidata pozdravljala ob prihodu.

NEMČIJA SE POMIŠLJA

Po odločitvah drugih velesil se bo ona ravnala.

Berlin, Nemčija. — Govori se sicer, da bo Nemčija zopet poslala svojega delegata na ponovno zasedanje razorožitvene konference, ki se prične v Ženevi tekom par dni. To pa je še negotovo. Nemčija namreč čaka, kako stališče bodo zavzele ostale velesile napram njeni zahtevi po enakopravnosti v orožju in po tem se bo tudi ravnala. Ako bodo zahtevo zavrnile, se bodo Nemci bržkone odtegnili nadaljnjemu sodelovanju pri razorožitvenem delu.

DEPRESIJA POBRALA ČASOPIS

Chicago, Ill. — Kot najnovejša žrtev sedanje krize je padel pretekli teden tukajšnji časopis Chicago Evening Post. Ni več mogel izhajati z znižanimi dohodki in tako je bila pretekla sobota zadnja številka, ki je izšla. List je odkupil in združilo s svojim listom podjetje Chicago Daily News; cena ni bila objavljena. — Z ukinitvjem tega lista ostane v Chicagi zdaj samo še 5 večjih dnevnikov, namreč Tribune in Herald and Examiner zjutraj ter News, American in Times zvečer. Pred nekaj leti je izhajalo tukaj še enajst dnevnikov.

PODJETEN DEČEK

Chicago, Ill. — Na tukajšnjem detektivskem uradu se je v nedeljo zglasil J. McDiarmid iz Winnipega, rudarski minister province Manitoba, in ponudil \$100 nagrade tistemu, ki ujame njegovega 14letnega sina na Rossa. Deček je ušel od doma, kakor pravi oče, z namenom, da podvzame potovanje okrog sveta. Dasi je imel samo \$1 v žepu, se mu je na nekak način posrečilo priti v Chicigo. Toliko je oče zvedel, toda, ali je še tukaj, ali se je že odpravil naprej, ni mogel dognati.

POZOR! NOVOST!

Iz stare domovine je ravnokar prispela

BLAZNIKOVA PRATIKA za leto 1933.

Vsem slovenskim priseljencem je ta Blasnikova pratika stara znanka že iz starega kraja. Ni je bilo skoraj slovenske hiše, ki bi bila brez nje. Hlastno smo vsako leto posegli po njej, ko je prišla v svoji novi obleki, in teden za tednom skozí celo leto smo z zanimanjem listali po njej. — Podobno obleko, kakor pred leti in desetletji, ima ta pratika še danes in kot taka stopa pred nas tudi nje letošnja izdaja, le z razliko, da je njena vsebina še vse bolj mnogobrojna, pisana in zanimiva od prejšnjih. Poleg koledarja s slikami svetnikov, vremenskimi napovedmi itd., je v njej obširno berilo, ki se bavi z dogodki celega sveta, v prvi vrsti pa z dogodki v naši ožji domovini Sloveniji, kakor tudi v državi Jugoslaviji. Zanimal bo čitatelje opis depresije, ki je tudi staro domovino težko prizadela, in odredbe, ki jih je ukrenila država, da more izhajati v tej hudi krizi. — Vse to zanimivo čtivo stane samo 20 CENTOV.

Poseben popust razpečevalcem, ki naroče najmanj 12 izvodov. Naročila sprejema: KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

NOVI USPEH 'RIBJIH PLJUČ'

Madrid, Španija. — Pred tukajšnjimi vladnimi uradniki in pred komisijo tehnikov je A. Alvarez v nedeljo ponovil poskus s svojim izumom, ki ga je javno izvršil prvič pred tednom dni. Potopil se je pod vodo in je s pomočjo svojih "ribjih pljuč" ostal pod vodo cele štiri ure, dočim je mogel pri prvem poizkusu vzdržati samo poln ure. — Iznajdba bo dobro služila zlasti v slučaju, kadar se pokvari kak podmornik, da se bo moštvo lahko rešilo.

SKRBE ZA ZDRAVSTVO

Predlogi za boljše zdravniško oskrbo.

Washington, D. C. — Koncem tega meseca bo odbor, ki se bavi s proučevanjem stroškov za zdravniško oskrbo, podal svoja priporočila, po katerih bi se omogočila strokovna zdravniška postrežba vsakomur, revežar enako kakor bogatinu. Odbor se je bavil skoli 5 let z raziskovanjem in reševanjem tega problema in je zdaj, kakor trdi njega predsednik, v stanu, da nudi trdne in izveljavljene predloge za izboljšanje tozadavnega položaja.

NAZNANILO!

Vsi oni chicaški rojaki, kakor tudi drugi, ki so podpisali na slovenskem političnem sestanku zadnji četrtek večer svoja imena, so s tem obveščeni, da se vrši v četrtek, dne 3. novembra, ob 7:30 zvečer, prva ustanovna seja stalnega demokratskega kluba. Vsi možje in žene iskreno vabljeni k obilni udeležbi! — Odbor.

KOLIKO STANEJO VOLITVE

Chicago, Ill. — Volitve, ki se bodo vršile prihodnji terek, bodo stale tukajšnji kraj skupno \$410,850. Največ od tega bo šlo za plačo sodnikom in klerikom na voliščih, namreč \$315,800. Za najemnine volišč je določenih \$31,580. Stroški za tiskanje glasovnic in drugo znašajo \$22,970. — Kakor je objavil okrajni sodnik Jarecki, je že vse ukrenjeno, da bodo potekle volitve v miru in redu. Poleg navadnih razpoložljivih policijskih moči, bo za ta dan najetih še 300 novih policistov. Razen tega bo še 6000 civilnih stražnikov čuvalo volišča.

Havana, Kuba. — V terek so se vršile na Kubi volitve za razne urade. Na predvečer volinga dne pa je prišlo do krvavih spopadov med pristaši posameznih strank, v katerih je bilo pet oseb ubitih.

Iz Jugoslavije.

STRAHOTNA NOČ V ILOVKI PRI KRANJU; STRELA JE DIVJALA PO VSEJ VASI, UŽIGALA IN UBIJALA. — ŽALOSTNA DRUŽINSKA TRAGEDIJA V MARIBORU. — SMRTNA KOSA. — DRUGE VESTI IN NOVICE.

Velika nevihta na Gorenjskem zbežal skozi vrata na vrt, kjer je bila za prebivalce vasice Ilovka pri Kranju noč groze in strahu, kakoršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Ker je bil petek hladen in vlažen, a brez dežja, nihče ni pričakoval tako strašne nevihte in brez skrbi so se prebivalci spravili k počitku. Sredi noči jih je pa nenadoma skoro vrgel iz postelj silen bresk, zemlja je zabobnela in se stresla v svojih tečajih, da so žvenketale šipe. Strela je pa divjala po hišah od sobe do sobe in rušila omet, da je padal na prestrašene ljudi. — Nevihta je prihrumela od Kranja. Strela pa, ki je udarila v Ilovko, je vršila svoje dejanje takole: Udarila je pri posestniku Simonu Verliču p. d. Škofcu sredi vasi in užgala dva velika skednja, polna slame, sena in drugih pridelkov ter orodja in strojev. Od drugih poslojij sta skednja oddaljena nad 130 čevljev, pa je vendar oplazila strela tudi druga poslopja in razmetala opeko. Na vrtu je pa razpraskala več dreves, pri sosedu Perku, kjer je lastnica Marija Strelc, je v sobi prvega nadstropja, kjer so spale tri domače hčerke, razpraskala zid in strop, da je omet pokrtil speča dekleta, ki se jim pa razen strahu ni nič zgodilo. V pritličju je pa razbila zid nad oknom in skakala po sobi iz kota v kot. Gospodinjini v drugi sobi se pa ni zgodilo nič. Po kuhinji je vse razbila in potrgala vse električne svetilke in ves omet. Iz Perkove hiše je potem skočila k Lovru Škoficu p. d. Bdetu, in vse razmetala po hiši, od koder je skozi debel zid skočila v hlev, preskočila prvo kravo in ubila naslednji dve kravi. V hiši so spali vsi domači, a se ni nobenemu nič zgodilo. Pri Jerneju Škoficu je pokvarila vso električno napravo. Sploh pa je po vseh hišah vsa električna naprava deloma uničena in pokvarjena. Na srečo, kljub strašnemu razdejanju in velikemu strahu, ni bilo človeških žrtev. Škoda je pa vseeno velika.

Noč od 7. na 8. oktobra je bila za prebivalce vasice Ilovka pri Kranju noč groze in strahu, kakoršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Ker je bil petek hladen in vlažen, a brez dežja, nihče ni pričakoval tako strašne nevihte in brez skrbi so se prebivalci spravili k počitku. Sredi noči jih je pa nenadoma skoro vrgel iz postelj silen bresk, zemlja je zabobnela in se stresla v svojih tečajih, da so žvenketale šipe. Strela je pa divjala po hišah od sobe do sobe in rušila omet, da je padal na prestrašene ljudi. — Nevihta je prihrumela od Kranja. Strela pa, ki je udarila v Ilovko, je vršila svoje dejanje takole: Udarila je pri posestniku Simonu Verliču p. d. Škofcu sredi vasi in užgala dva velika skednja, polna slame, sena in drugih pridelkov ter orodja in strojev. Od drugih poslojij sta skednja oddaljena nad 130 čevljev, pa je vendar oplazila strela tudi druga poslopja in razmetala opeko. Na vrtu je pa razpraskala več dreves, pri sosedu Perku, kjer je lastnica Marija Strelc, je v sobi prvega nadstropja, kjer so spale tri domače hčerke, razpraskala zid in strop, da je omet pokrtil speča dekleta, ki se jim pa razen strahu ni nič zgodilo. V pritličju je pa razbila zid nad oknom in skakala po sobi iz kota v kot. Gospodinjini v drugi sobi se pa ni zgodilo nič. Po kuhinji je vse razbila in potrgala vse električne svetilke in ves omet. Iz Perkove hiše je potem skočila k Lovru Škoficu p. d. Bdetu, in vse razmetala po hiši, od koder je skozi debel zid skočila v hlev, preskočila prvo kravo in ubila naslednji dve kravi. V hiši so spali vsi domači, a se ni nobenemu nič zgodilo. Pri Jerneju Škoficu je pokvarila vso električno napravo. Sploh pa je po vseh hišah vsa električna naprava deloma uničena in pokvarjena. Na srečo, kljub strašnemu razdejanju in velikemu strahu, ni bilo človeških žrtev. Škoda je pa vseeno velika.

Begunje pri Cerknici

Nedavno je bila izgotovljena banovinska cesta Begunje-Sv. Vid. Nova cesta se je pričela delati že meseca aprila 1930 in so bila glavna dela končana lansko leto meseca oktobra. — Letos so bila pa vsa dela izgotovljena in je bila cesta slovensko odprta. Dolga je nekaj nad 10 milj. — Cesta je za ondotne prebivalce velikega gospodarskega pomena.

Učitelji in učiteljice

Kakor poročajo, je v Ljubljani vsega skupaj 206 učiteljev in učiteljic, ki se ukvarjajo s poučevanjem mladine, in sicer je število učiteljic za 60 večje, kakor učiteljev, katerih je samo 73.

Nesreča ne počiva

Ko je 70letna Blončanova mati, mati posestnika in lesnega trgovca Karla Hribarja iz Podgorice pri Ribnici, opravljala gospodinjske posle, ji je na hodniku pred hišo spodrsnilo, da je padla. Spravili so jo v ljubljansko bolnico.

Divjaštvo

V Kostrivnici v Celjar so fantje napadli posestnikovega sina Antona Strava. Ker so imeli fantje v rokah strelno orožje, se je korajžna sestra napadene postavila fantom v bran. — Fantje so potem prišli njo in jo držali, eden ji je pa odrezal desno uho in ji nato še zabodel nož v prsa.

Po dveh mesecih najden utopljenec

Niže Hrastnika so potegnili iz Save truplo pismonoša Antona Kmeta, ki je že pred dvema mesecema utonil.

Smrtna poškodba

Marija Pliskova iz Toplice je tako nesrečno padla doma po stopnicah, da so jo morali nemudoma odpraviti v bolnico, kjer je kmalu izdihnila.

Veliko pojedo

V prvih šestih mesecih letošnjega leta so v Ljubljani porabili 2,898,906 jajec, 32,921 piščančkov, 3179 komadov večje perutnine, domačega sadja 704,643 funtov, importiranega sadja, kot limone, oranže, 309,736 funtov, 58,730 funtov rib, 14,400 funtov meda, 2,803,940 funtov zelja, krompirja in repe, druge povrtine pa 377,028 funtov. Mleka so pa popili 3,396,362 kvarta.

se je onemogel zgrudil. V hipni blaznosti, kakor domneva, je še ona zdrvela za njim in na tleh ležečemu pognala še eno kroglo v glavo, nato še sama nase namerila in sprožila. Nezavestno so prepeljali v bolnico, kjer so jo skušali rešiti, a brez uspeha.

Begunje pri Cerknici

Nedavno je bila izgotovljena banovinska cesta Begunje-Sv. Vid. Nova cesta se je pričela delati že meseca aprila 1930 in so bila glavna dela končana lansko leto meseca oktobra. — Letos so bila pa vsa dela izgotovljena in je bila cesta slovensko odprta. Dolga je nekaj nad 10 milj. — Cesta je za ondotne prebivalce velikega gospodarskega pomena.

Učitelji in učiteljice

Kakor poročajo, je v Ljubljani vsega skupaj 206 učiteljev in učiteljic, ki se ukvarjajo s poučevanjem mladine, in sicer je število učiteljic za 60 večje, kakor učiteljev, katerih je samo 73.

Nesreča ne počiva

Ko je 70letna Blončanova mati, mati posestnika in lesnega trgovca Karla Hribarja iz Podgorice pri Ribnici, opravljala gospodinjske posle, ji je na hodniku pred hišo spodrsnilo, da je padla. Spravili so jo v ljubljansko bolnico.

Divjaštvo

V Kostrivnici v Celjar so fantje napadli posestnikovega sina Antona Strava. Ker so imeli fantje v rokah strelno orožje, se je korajžna sestra napadene postavila fantom v bran. — Fantje so potem prišli njo in jo držali, eden ji je pa odrezal desno uho in ji nato še zabodel nož v prsa.

Po dveh mesecih najden utopljenec

Niže Hrastnika so potegnili iz Save truplo pismonoša Antona Kmeta, ki je že pred dvema mesecema utonil.

Smrtna poškodba

Marija Pliskova iz Toplice je tako nesrečno padla doma po stopnicah, da so jo morali nemudoma odpraviti v bolnico, kjer je kmalu izdihnila.

Veliko pojedo

V prvih šestih mesecih letošnjega leta so v Ljubljani porabili 2,898,906 jajec, 32,921 piščančkov, 3179 komadov večje perutnine, domačega sadja 704,643 funtov, importiranega sadja, kot limone, oranže, 309,736 funtov, 58,730 funtov rib, 14,400 funtov meda, 2,803,940 funtov zelja, krompirja in repe, druge povrtine pa 377,028 funtov. Mleka so pa popili 3,396,362 kvarta.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1892.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Izdaja se vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 5544

Published By: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon CANAL 5544

Table with subscription rates: Za celo leto \$5.00, Za pol leta \$2.50, Za četrt leta \$1.50. Includes rates for Chicago, Canada and Europe.

POZORI! - Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagajte listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. - Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke popoldne. - Na dopise brez podpisa se ne ozira. - Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. Nikodem, O.F.M.:

"Vbogajme" -- pa ne v božjem imenu!

Ni mi do tega, da bi se igral z besedami. Vendar je besedna igra, ki jo izraža naslov tega članka, primeren uvod k temu, kar mislim napisati v sledečih vrstah:

Nekdaj se je reklo, da damo "vbogajme", če dajemo miloščino, če darujemo za siromake. To se pravi, da dajemo v "ime Boga", v božjem imenu. Podpiranje siromakov je imelo torej biti tesno združeno z mislijo na Boga.

Dandanes pozabljamo, kaj je prvotno pomenila beseda -- vbogajme...

Dandanes tudi pozabljamo, pri svojem morebitnem podpiranju siromakov -- misliti na Boga...

Pa še več! Dandanes je prišlo tako daleč, da ne smemo in ne moremo misliti na "vbogajme" in na Boga, kadar delamo za "charity", kadar dajemo za siromake. Današnja "charity" je take sorte, da je bolje, če spriče nje ne mislimo na Boga, drugače bi nas bilo sram samih sebe in bi nam poglavo kri v lice!

Dandanašnja "charity" ni vbogajme -- temuč hinavščina! Dokazov hočete? Evo jih!

Venomer se čuje in bere: Dajte, dajte, nabirajte, pomagajte! Tisoč so brez dela, desetisoč trpe, stotisoč nimajo jesti. Zrtvujte, dajte -- do skrajnosti!

Je resnica to in prav lepo se berejo in čujejo taki in podobni pozivi. Toda kri mi zavre, ko pregledujem, kdo so pogosto med tistimi, ki spuščajo take pozive v izmognani svet.

Le preprosto najdem med njimi take, ki so sami v stanu dati siromakom kruha z delom in zaslužkom, seveda tudi z miloščino. Pa ne dajo kruha ne z delom in ne z miloščino, temuč kričijo nad drugimi, naj se usmilijo siromakov.

Usmiljenem svetu kažejo tisoče siromakov, pa previdno zamolčujejo, da imajo te siromake na vesti -- oni sami!

Razni podjetniki, tovarnarji, špekulantje, javni uradniki na visokih in najvišjih mestih se najdejo med propagatorji današnje "charity". V javnih govorih in oklicih apelirajo na javnost in jo pozivljajo na delo in na zbirke za nezaposlene, čedijo se njihovi govori milih besed, da bi se ljudem otajala srca. V javnosti nosijo zastave dobrotelosti in se dajo kot take častiti.

Zaslужijo -- stud! Imajo v rokah oblast, imajo v rokah denar, imajo v rokah "business", operirajo pa s -- charity!

In vendar je človek tako ustvarjen, da ga narava sili, svoj vsakdanji kruh si zaslužiti, ne nabrati si ga na tleh kot ptica izpod neba. V neki prav imenitni knjigi je zapisano: Človek je ustvarjen za delo kot ptica za letanje.

Kdor odteguje človeku delo in zaslužek, ki bi mu ga lahko dal, pa mu namesto tega skuša dobiti brezposelno podporo, ta mir ni koristil, temuč prav zelo škodoval.

In prav med take škodljivce moramo šteti vse tiste oblasti in vse tiste oblastnike, ki se prav nič ne potrudijo, da bi čimprej odpravili brezposelnost, pač pa svojo nemarnost in zanikernost zakrivajo z apeli na javno dobrotelost, "public charity".

Vsak otrok ve, da so javno oblasti postavljene za to, da

skrbe za javni blagor. "Javnost" pa niso samo kakšni kapitalisti, bankirji in drugi taki "imejtelji", temuč tudi preprosta delavska para...

Vsakdo vme, da imajo javne oblasti v rokah moč, da bi lahko vsaj omilile, če že ne odpravile silno brezposelnost in premmnoge krivice, ki so ž njo združene. Ako tega ne stori, ne vrši več svoje naloge, da bi skrbela za javni blagor. In če se kljub temu še nadalje "igra" oblast, nima več pravice do tega imena, temuč zasluži ime -- hinavščine!

Dobro vemo, kaj je rekel Kristus: "Siromake boste imeli vedno pri sebi." Gotovo. Tudi najboljše izvedeno socijalno skrbstvo ne more preprečiti vsakega siromaštva. Bolniki, slepi, gluhi, kruljevi, sirote, vdove in tako dalje, taki in podobni siromaki bodo vedno morali apelirati na javno "charity".

Toda ravno zato, ker je takih siromakov dovolj in jih še bo, takih, pravim, ki jih morda nima nikdo zavestno na vesti, ne maramo takih siromakov, ki so postali to po zavestni krivdi drugih.

Zato po pravici zahtevamo od javnih oblasti in od drugih faktorjev: Dajte ljudem več dela in zaslužka, pa manj miloščine!

Mi smo seveda daleč od socijalističnega načela, ki trdi, da je vsaka miloščina pravzaprav -- sramota.

Miloščina je potrebna in je nekaj lepega v vseh časih in vsepovsod. "Blagor usmiljenim" iz pridige na gori ne bo izgubil svoje veljave notri do konca sveta.

Toda miloščina je potrebna in lepa takrat, kadar ni nepotrebna, temuč -- potrebna miloščina!

Nikakor ni vse to zgolj besedna igra, temuč stvar, ki bi morala dati mnogo misliti.

In ravno zato, ker današnji svet vedno bolj tjavendan živi, ker se vedno bolj navaja na življenje brez misli, ravno zato je dandanes vedno več miloščine, ki ni miloščina.

Ravno zato je vedno več "miloščine", ki ne zasluži samo imena -- sramote, temuč poleg tega še bolj zvenče ime: hinavščina!

ROCKSPRINGSKE NOVICE

Rock Springs, Wyo.

O ne, zmrznili in zamrznili ravno še nismo, čeprav marsikje po obsežni Ameriki mislijo, da smo tu v nekakšni Sibiriji ali Alaski, kjer je vse življenje za osem mesecev ali pa še več zakopano v snegu in ledu. Kaj pa je torej vzrok, da se tako malo in porédko oglašimo v svet? Zaposlenost! Pa če kdo verjame ali ne, men' vse eno je.

Ko sem se podal po opravkih v Colorado, sem porabil tisto priliko tudi, da sem obiskal nekaj slovenskih naselbin: Leadville, ki je najvišje ležeče mesto na svetu, kjer pase duše splošno znani in priljubljeni Father Trunk, ki pravi, da se najboljše počuti, kadar je 14 ali 15 tisoč čevljev visoko v gorah, kar se godi precej redno. Saj ne morem misliti, kako bi sicer mogel tam prestat! Ni vsak za tak kraj. V Pueblo sem občudoval mladeniško čilost in svežost duha in telesa v Father Cirilu Zupanu. Ni čudno, da je tako priljubljen pri faranih kakor najboljši oče v dobri družini. Tako lepega zemljišča -- kar cel velik in krasen park -- še nisem videl pri nobeni fari, kakor ga ima slovenska fara v Pueblo. Ponosni so lahko farani na to svojo farno lastnino in hvaležni svojem nad vse skrbnemu g. župniku, ki se toliko trudi med njimi. V Colorado Springs je pa malo Slovencev in spadajo k angleški fari. Nekaj slovenskih imen sem našel

v zlati deželi okrog Cripple Creek, Victor in Independence. V Denverju se pa med našimi Slovenci trudi za njih dušni in telesni blagor dobri Father Judnič. Pred nedavnim časom so zgradili svojo šolo, pred par leti so poslali cerkev in ravno pred nekaj tedni so dobili lepe orgle. Vse to daje g. župniku veliko dela in skrbi, kar še bolj kvarno vpliva na njegovo rahlo zdravje. Daj Bog, da bi mogel še dolgo delovati med svojim narodom!

Hm, kaj so to rockspringske novice? Kam sem pa zašel doli v Colorado neki?! Nazaj, nazaj v Rock Springs! John Porenta -- fest fant -- iz Superior, je že po vojski prišel v Ameriko. Sempatja je prihajal tudi v Rock Springs in zadnja leta kar bolj in bolj pogostokrat. Kar tako bi se ne vozil za kratek čas 30 milj daleč. Nekaj dragocenega mora biti zanj tukaj, in res, kdor je tako mislil, se ni motil. Njegova koleša so se ustavila pred neko hišo, v kateri so živeli Remčevi. In vsi so vedeli, da imajo ta lepo družino, med katerimi je posebno pozornost vzbujala najstarejša dekle, visoka, lepa in pridna Ančka. Nič se ne čudimo Johnu, če se je bil njo izbral za svoj ideal! Kakor povsod in vedno take reči, tako so tudi v tem slučaju -- John Porenta in Ana Remec -- dosegle svoj višek 24. septembra, ko je bil John pripeljal svojo zalo nevesto pred oltar Gospodov in tam

njej obljubil večno zvestobo; ona pa seveda njemu, in ob sta srečna in zadovoljna zapuščala po svetem opravilu cerkev božjo ter bila deležna vse polno voščil svojih obilnih prijateljev in znancev. Bolj neradi smo Rockspringčani pustili Ančko na Superior, pa ker je John fest fant in Ančka sama je želela iti z njim, pa smo se le podali in jima želeli obilo sreče in blagoslova božjega v novem stanu.

Lec Kudler je prav ponosen na svojo Ano; mali Poldek jo je tako povzdignil, ki dela v hiši muziko, kadar radio moči. Pri Antonu Župevcu so pa prav veseli malega kričarja Rudolfa; pravijo, da bo še boljši muzikontar kot pa njegov oče. Obe družinama obilo sreče z novim naraščanjem!

Tako gre ta svet danes kakor je šel pred tisoč leti in več; ponekod se ženijo in može, drugod krščujejo in se vesele, drugod pa zopet mro in se jokajo. Tako je posegla smrt tudi v družino Fr. Pivka v Blairtownu in iztrgala iz nje srce: ženo in mater. Mrs. Helena Pivek je bila rojena leta 1890 v Žabnici na Gorenjskem, v Ameriko je prišla pred dobrimi 20 leti. Že več let je bolehal, zadnje tri mesece je pa obležala za stalno, dokler je ni smrt rešila silnega trpljenja. Zapuščka moza in dva sina ter brata. Bila je članica KSKJ. Naj počiva v miru v zemlji tuji, pokoj duši njeni, preostalih pa globoko sozajlje!

Po dobrem polletnem obisku se je vrnila iz domovine Mrs. Frances Fortuna, ki je povedala marsikaj žalostnega iz naše ljube domovine in le malo razveseljivega. Uboga domovina, kako trpiš in mi v tujini čutimo s teboj!

Kar težko se mi zdi in ogabno nekako pisati o stvari, o kateri so vsi papirji in vse radio oddajne postaje polne v teh tednih; vsi veste, kaj je to: politika. Vendar pa moram se enkrat opozoriti naše rojake na nekatere kandidate, ki pridejo v poštev za naše krajevne razmere. V prvi vrsti je treba, da storimo vsi in vsak Slovenec kar more, da izvolimo našega rojaka Joe Galičiča za County Attorney! Kaj bi ne bila naravnost sramota za vsakega rojaka, ki bi oddal svoj glas tujcu, znate, tujcu, ki mu je "foreigner" dober samo zato, da bi dobil njegov glas 8. novembra. Kako ponosni bomo lahko Slovenci in Hrvatje in Slovani sploh, če bomo rojaka in domačina postavili na tako odlično mesto! In tudi drugi narodi bodo imeli večji respekt pred nami. Pokažimo, da nismo kar za stran vrti! Vsi poznamo dobro Johna Strej, ki to leto kandidira za assessorja. Kakor je bil že dva termina izvrsten blagajnik, tako po vsej pravici pričakujemo, da bo tudi ta svoj urad vodil nam v popolno zadovoljnost. Slovan je tudi. In dolgoletni poljski rojak Dankowski kandidira za šerifa. Če bi verjeli vsem govoricam, katere se

Staro zanesljivo TRINERJEVO GRENKO VINO. Želodčna tonika in odvajalno sredstvo.

širijo od strani kandidatovih nasprotnikov ob času volitev, bi nikogar ne mogli voliti. Kaj mislite, da bi ne bilo lepo in dobro za Slovane, ko bi imeli v County uradih kar tri svoje rojake -- Slovane? Med kandidati za State representatives so poznani posebno Fr. Rogan in E. Magagna in od njih lahko pričakujemo, da bosta storila kar bo v njih moči za dobrobit svojih volivcev. Ni pač potreba za nas Slovence povdarjati, da vsak napravi križ pri vprašanju o odpravi prohibicijske postave! Naj bo 8. november dan naše slovenske zmage! In tudi bo, če bomo edini. Živeli Slovani v Rock Springs!

NEKAJ SPOMINOV NA ZADNJE POLETJE

La Salle, Ill. Kako hitro se pomičemo s časom naprej proti koncu leta in tako se dogaja leto za leto. Vendar se v teku enega leta, četudi se nam vidi proti koncu in ob koncu tako kratko, veliko dogodi in človek v tem času veliko doživi. Marsikateri rojak si prikljče v spomin slabe in dobre, prijetne in neprijetne doživljaje. Naj bo tako tudi meni dovoljeno napisati par spominov iz zadnjega poletja, zlasti spomine meseca avgusta. Vidite rojaki, mesec avgust je bil zame dosedaj še vedno najboljši mesec, v katerem sem preživel že marsikatero veselo in prijetno uro, zlasti, odkar se nahajam v tej deželi. Kaj mi prinese prihodnost, tega pa ne morem povedati. O preteklosti pa napisem to. -- Bilo je neke nedelje pretekelega avgusta, ko se pripelje s svojo družino rojak trgovec Anton Horžen s 3. lftika. Vendar pa moram se enkrat opozoriti naše rojake na nekatere kandidate, ki pridejo v poštev za naše krajevne razmere. V prvi vrsti je treba, da storimo vsi in vsak Slovenec kar more, da izvolimo našega rojaka Joe Galičiča za County Attorney! Kaj bi ne bila naravnost sramota za vsakega rojaka, ki bi oddal svoj glas tujcu, znate, tujcu, ki mu je "foreigner" dober samo zato, da bi dobil njegov glas 8. novembra. Kako ponosni bomo lahko Slovenci in Hrvatje in Slovani sploh, če bomo rojaka in domačina postavili na tako odlično mesto! In tudi drugi narodi bodo imeli večji respekt pred nami. Pokažimo, da nismo kar za stran vrti! Vsi poznamo dobro Johna Strej, ki to leto kandidira za assessorja. Kakor je bil že dva termina izvrsten blagajnik, tako po vsej pravici pričakujemo, da bo tudi ta svoj urad vodil nam v popolno zadovoljnost. Slovan je tudi. In dolgoletni poljski rojak Dankowski kandidira za šerifa. Če bi verjeli vsem govoricam, katere se

Mala pomota. -- V delavnico nekega brivca je prišel kodrast deček kakšnih 5 let. Bojazljivo je stopil do mojstra in iztegnil proti njemu zaprt desno roko. Mojster je s strokovnjaškim pogledom spoznal njegovo željo, postavil je otroka na stol in v nekoliko minutah se je kodrašta glava spremenila v golo glavo. Sedaj je mojster odprl otroku ročico, da bi sprejel denar, ki je bil po vsej priliki v njej. Namesto denarja je našel naslednji listek: "Prosim, razprašite otroku lase, pridem nekoliko pozneje sama".

Ostane pri trditvi

-- Neki višji uradnik, ki je bil začasno prestavljen v drugo mesto, je iskal sobo. Prišel je k nekemu posestniku, kjer ga je prijazna gospodinja peljala v kuhinjo, da mu pokaže sobo. V kuhinji je sedel in bulil v časniki njen mož. Ko mu je žena povedala, da želi gospod imeti sobo, je zahrnel mož, ne da bi odmaknil časniki izpred obraza: Ali si mu povedala najvažnejše? Saj še sobe ni videl, je dejala žena. Nič zato. Kaj pa je najvažnejše? se je osmelil gospod. In mož se zmerom zakril s časnikom, je vprašal: Ali kadite? Rad kadim je odgovoril gospod. Potem ni nič z sobo! Nocoj je spet tako smrdelo po tobaku! Saj vendar ni bilo nobenega v sobi, je rekla žena. To je vseeno, je pa smrdelo s ceste!

Gotovo mu ni prijalo

-- Gospod župan bi se rad stehal. Zato je šel k vaškemu redarju, ki oskrbuje tudi javno tehniko. Po tehtanju je g. župan vprašal v šali, koliko je dolžan. "Ha", je odgovoril redar, "navadno dobim od teleta kvoder."

Prehitel ga je

-- Na neki prodajalni bi moral črkoslikar osvežiti napieno desko nad oknom. Ker se mur ni ljubilo postavljati ogrodja, je vzel daljšo desko, jo položil preko okenske deske in stopil na konec, ki je molel skozi okno. Na daljši konec, ki je molel v sobo, je postavil svojega vajenca za protitež. Med delom pade mojstru čopič na tla. Dobro vzgojeni vajenec skoči pokonci, steče pred hišo, da bi čopič pobral, in ko zagleda tam mojstra na tleh, mu de: "No, gospod mojster, ni bilo treba, da ste se sami ponudili. Bi ga že jaz pobral."

Uradno

-- Županski urad je poslal nekemu lastniku psa naslednji dopis: "Podpisani urad je prejel opetovano pritožbo, da Vaš pes po cele noči laja in moti sosede v spanju. Da se izognete policijski kazni, Vas pozivamo, da preprečite morebitno nadaljnje kalenje nočnega miru in da kalilcu sporočite to stvarilo."

TARZAN GRE PO ZLATO V OPAR.

(65)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Strazarja sta se pa po par korakih obrnili nazaj in sta stala pred vhodom. Iz termnega šotora ju je opazoval gorilski samec Taglat z Ivano v naročju. Ker se strazarica nista hotela umakniti ne oditi iz skleni Taglat da navali na nje, ju podere in utece. Pograbil je še bolj v naročju Ivano in se zaletel z vso svojo težo v vojnika, ki sta ostala pred durmi. S svojo težo je zadel v oba a tako silo, da sta odletela po tleh oba arabiska vojnika.

Predno sta se pobrala vojnika in videla kaj je, je Taglat že preskočil visoko palisado. Ivana se je čudila tej veliki brzini in mislila je za trenotek, da jo nese Tarzan po svojem običaju, da je prišel, da jo reši iz arabskega ujetništva. Zašepetala je Tarzanovo ime, ali odgovora ni dobila. Toda Ivana se ni zgubila upanja. Na drugi strani Taglat ni čakal ali okleval, ko je skočil preko palisade je hitel hitro v gozd in naprej.

Zdaj je Ivana, ko je čutila, da je nekako nana skoro po zraku in da z njo skade kakor igrarčo po drevju bila prepričana, da je v rokah svojega moža, kar je on tolikokrat že prej to naredil. Precej časa je bilo to pitovanje in na neki planovi, ki jo je obseval mesec se je ustabilo to potovanje. Spustil jo je njo na tla in ko ga je ogovorila ni dobila nobenega odgovora. Zdaj je osupnjala, čez kako to, da ne dobi na svojo bašedo nobenega odgovora.

Mesto odgovora pa je sledilo še večje razočaranje. Gorilski samec Taglat se je bil opustil zdaj na tla in strgal z sebe arabisko obleko. Ivana je preletela ledena groza, ko je videla, da je njen rešitelj divji antropoid. S krilom groze se je Ivana onemogla in padla po tleh. A medtem, ko je Taglat trgal raz sebe arabisko obleko, je lo nekaj korakov v gošči čepel veliki lev Numa in se obiloval, ko ga je po svoji mačji naravi bližal zrtvi. In zdaj...

POGLEJTE NA DATUM POLEG VAŠEGA NASLOVA NA LISTU! Ako je poleg vašega imena številka "11-32", je to znamenje, da se je vam iztekla naročnina. Pri pošiljanju naročnine se poslužite spodnjega kupona. Obnovite naročnino čimprej, ker izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO.

Naslov in imenik glavnih uradnikov.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 4949 Washington St., Denver, Colo.
3. nadzornik: Joseph Škrabec, 412 W. New York Av., Canon City, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
2. porotnik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.
3. porotnica: Rose Grebenc, 873 E. 72nd St., Cleveland, Ohio.
4. porotnik: Edvard Tomšič, Box 121, Farr, Colo.
5. porotnik: Peter Blatnik, Box 286, Midvale, Utah.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli odtelci, spremembe zavarovalnice kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCJI, PRISTOJAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

nismo bili uslišani. Gotovo je, da vsi člani in članice nismo slabi in smo, hvala Bogu, pri dobrem zdravju. — Bratje in sestre, vzemite to na znanje.

Joseph Nucich,

el. dr. Sl. Slovencev št. 14 ZSZ.

IZ URADA DR. "NORTH EAGLE" ŠT. 21 Z.S.Z.

Ely, Minn.

Članom in članicam omenjenega društva se naznanja, da se vrši prihodnja društvena seja namesto v nedeljo, v soboto, 19. novembra in sicer ob 7. uri zvečer v Jugosl. Nar. Domu. — Pozdrav vsemu članstvu ZSZ. Frank Erzar, tajnik.

Dopisi lokalnih društev

ČLAN DR. SLOGA SLOVENCEV ŠT. 14 Z.S.Z. PIŠE

Castle Gate, Utah

Prosim za malo prostora v listu. Dne 16. oktobra smo imeli sejo zgoraj omenjenega društva. Ker nas je pri našem društvu več članov, ki smo zavarovani za \$2,00 bolniške podpore v slučaju bolezni, pa smo vzeli v pretres zadevo, da bi prestopili v bolniški sklad za \$1,00 bolniške podpore, kjer ni za plačevati nobene naklade, pa

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani)

Priloga nam je za drugo leto. Teden pozneje, tudi na nedeljo, pa pride pome rojak in sopenec cerkvenega zbora sv. Roka, Mr. Joe Gregorič, ki že več let živi v prijaznem mestu Peru, kjer ima prav lep in prijazen dom na lepem prostoru, ki je ves zasajen z žlahtnim sadnim drevjem, na goreni strani pa vinska trta. Prav v veselje mi je bilo in do sita sem se naužil plavih češpelj, ki so bile sladke kakor med. Kakor v Sloveniji, tako se mi je zdelo, ko sem obiral žlahtni sad z drevesa, ali se sprehaljal po senčnem vrtu. Prav lepa hvala za vse dobrote Mr. in Mrs. Gregorič, ki sta jih meni in moji soprogi izkazala. — Pa to še ni vse. Dve prisrčni slovenski gospodični, sestri Anica in Mary Mavser, ste priredili prav lep koncert na radio z vedno lepimi slovenskimi pesmimi. Hvala lepa obema gospodičnima, in kljubem jim: le tako naprej. Lepa slovenska pesem cloveka poživl. Bog vaju živi sestrici Mavser. — Tudi mesec september mi je bil letos v veselje, ker sem prejel lepe pozdrave na lep razglednici s sliko moje

C. DAVILA

Slika kaže Carlosa Davila, ki je bil dvakrat predsednik republike Čile. Pred kratkim je bil prisiljen resignirati.

KDO JE KDO?

Pri neki igri v Londonu se je igralec E. Norfolk tako izvrstno maskiral pri predstavljanju pisatelja Geo. Shawa, da je težko razbrati, kdo je igralec in kdo original. Pravi Shaw stoji na desni strani.

par tednov poprej prišel živeti na Joe Vertinovo farmo, kjer sta z Vertinom nameravala preživeti zimo. Pa je usodnega dne Špehar lovil tam v okolici ribe in tako prišel k njima v hišo. Dala sta mu tudi piti in saj veste, kaj rado pride pri pijači. Tako je prišlo tudi tukaj. Štefan se je malo pošalil, Špehar je bil pa, kadar je bil pijan, nevaren človek. Ker je bil slabjši, se je zgrabil za puško in Štefanca ustrelil v vrat. Po zločinu je zaprl vrata in pustil Štefanca, da je izkrmel, sam je pa šel v mesto in tam povedal, kaj je napravil.

Ta nesrečni munšajn je bil kriv že več nesreč, kakor marsikatera druga nevarna stvar. — Letos meseca novembra bomo v državi Michigan volili za suho ali za mokro. Če bo izvoljeno mokro, ne bo moglo biti slabše, kakor je sedaj v suši. — Pozdrav rojakom po celi Ameriki. Matt Štefanec.

NA VESELICO Z IGRO

Denver, Colo.

Vsem Slovincem in Hrvatom v mestu in okolici se naznanja, da bomo imeli v nedeljo, 6. novembra, v šolski dvorani na 4668 Pearl St. lepo podučno in veselo igro. Predstava se začne točno ob pol 8. uri zvečer (7:30). Igra je v angleškem jeziku in se imenuje "A Royal Mixup" in je jako smešna in zabavna. Igralci so cerkveni pevci in pevke, ki se trudijo, da bodo igro izvrstno predstavljali. Vstopnina je za odrastle 35 centov, za otroke 15c zvečer. Popoldne je za otroke samo 10 centov.

Vabite se torej vsi Slovenci in Hrvatje iz Denverja in okolice, da posejete to igro v velikem številu. Čisti dobiček te predstave je namenjen polovico za orglje, polovico za razna popravila pri cerkvi. Po igri je

POZOR!

Na tisoče Slovencev in Hrvatov se mi je zahvalilo za moja zdravila, katera so rabili z najboljšim uspehom, kakor za lase reumatizem, rane, in za vse druge kožne in notranje bolezni. Mnogi mi pišejo, da je moj brezplačni zenik vreden za bolnega cloveka nad \$500. — Zaradi tega je potrebno, da vsakdo takoj piše po moj brezplačni zenik za moja REGISTRIRANA in ŠARANTIRANA ZDRAVILA. JAKOB WAHČIČ, 1436 E. 95th St., Cleveland, Ohio.

DR. ALLAN J. HRUBY

Specialist za pljučne in srčne bolezni
Tel. Rockwell 3364
Stanovanje: 1130 No. Lorel Ave.
Tel. Austin 2376, Chicago
Urad: 3335 West 26th Street
Uradne ure: 9 do 9 zveč. razen sreč ob sredah 9 do 11 dop. ob sobotah 1 do 4 pop.

prosta zabava in ples. — Čeravno je igra v angleškem jeziku, jo bo vseeno prav lahko vsakdo razumel. Naj si torej vsak dobro zapomni datum 6. novembra.

Mr. George Krašovec se je ponosrečil. Zgodilo se je namreč, da je imel slučajno vrata v "basement" odprta, in ko je ravno mislil iti na delo, je nesrečno padel v odprtino in si pri padcu zlomil roko. Zdravi se doma. — Močno se je prehladila Mrs. Mary Videtič in se zdravi v Presbyterian bolnišnici. Zdravje se ji je obrnilo nekoliko na boljše in upamo, da bo kmalu prišla domov.

Cerkveni bazar bomo imeli tudi letos kakor vsako leto in sicer bo letos 20., 22., 24., 26. in 27. novembra. Vstopnice in druge stvari, kar se tiče bazarja, in v dobrih, so že v razprodaji. Kaj več o bazarju prihodnjic. — Pozdrav rojakom širom Amerike. George Pavlakovič.

TO IN ONO

BURBONCI ZOPET V GORICI

Marsikateremu čitatelju je morda znano, da je bilo v grobnici pod franciškansko, nekdanj karmelitsko cerkvijo na Kostanjevici pri Gorici, šest sarkofagov, v katerih so počivali telesni ostanki šestih članov francoske knežje rodovine Bourboncev, med katerimi je bil tudi

Res. Tel.: Cicero 610

DR. FRANK PAULICH

ZOBOZDRAVNIK

2125 So. 52nd Avenue, CICERO, ILL.

Office Tel.: Cicero 610

Downtown Office:

55 E. Washington Street

Phone Dearborn 1667

1819 Pittsfield Bldg.

zadnji francoski Burbonec Karl X. — Te sarkofage so pa med svetovno vojno, ker je bil kostonjeviški samostan v frontni liniji, prepeljali začasno na Dunaj. Sedaj so razbito cerkev in samostan popravili in so sarkofage pred kratkim zopet pripeljali nazaj v Gorico. — Taka je vojska, še mrtvim ne prizanesa.

SLOVENSKI GROB V ITALIJSKIH PLANINAH

Iz Inomosta poročajo, da so na Limi Talboni nad Pradazom našli tamkajšnji pastirji ostanke trupel dveh avstrijskih vojakov, ki so ostali še od zadnje svetovne vojne nepokopani. Pri enem izmed vojakov so našli legitimacijsko znamko na ime Vincenc Peterski (?) iz Artič na južnem Štajerskem. Ostanke so potem pokopali na bližnjem vojaškem grobišču pri Predazzu na južnem Tirolskem.

NENAVADNA NESREČA

V Loschwitzu pri Draždanah se je nedavno primerila prav nenavadna nesreča. Tam namreč imajo napeljeno trdi žično železnico, s katero prevažajo potnike in lažje blago. Pa se je zgodilo, da je v vagon te železnice, ki vozi preko ceste, zadel neki visoki transportni avtomobil. — Zadržiti se je tako nesreča pripetila v tem kraju pred 30 leti.

PONESREČEN START VSE-MIRSKÉ RAKETE

Nemški inženjer Winkler je dolgo časa delal svojo vse-mirsko raketo, katero je mislil spustiti v dosegalj nedosegljive višine. Raketa je bila tako zgrajena, da bi jo eksplozije, ki bi v njej nastajale ena za drugo, pogonale v neizmerno daljave vse-mirja. Pa se je zgodilo, ko je raketo dne 6. oktobra spustil v zrak, da se je ta dvignila samo okoli 48 čevljev visoko. naker se je z močnej detonacijami razpočila in se raztreščila s tako silo, da je daleč na okoli vse razdejala.

Za Božič

potovanje v domovino

25. nov. — BERENGARIA — na Cherbourg. — Potnike spremlja g. M. Ekerovich.

26. nov. — CHAMPLAIN — na Havre. — Potnike spremlja g. L. Goldberg.

6. dec. — SATURNIA — na Trst.

8. dec. — EUROPA — na Bremen. — Potnike spremlja g. Broz.

9. dec. — PARIS — na Havre. — Naše glavno skupno potovanje. — Potnike spremlja naš uradnik g. P. Dajčman.

Tudi potujete tudi ob drugem času in na drugih parnikih. Mi zastopamo vse vozne linije.

DENARNE POŠILJKE

Brez vsake izgube za pošiljateljce mi pošiljamo denar v stari kraj že nad 13 let, točno in zanesljivo, v dinarjih, li rah, dolarjih itd.

250 din ..... \$ 4.40 100 lir ..... \$ 5.75

500 din ..... 8.35 200 lir 11.40

1000 din ..... 16.25 500 lir 27.00

5000 din ..... 79.00 1000 lir 52.75

Pri večjih zneskih sorazmeren popust.

Vse pošiljke naslovite na:

Leo Zakrajšek

General Travel Service

1359 Second Avenue,

NEW YORK, N. Y.

ČEMU

bi se mučili doma s perilom, ko vam operemo mi po nizki ceni. Mi pridemo po vaše perilo na dom in ga vam zopet pripeljemo na dom polkličite nas na telefon!

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRAN GRILL, predsednik

1729 W. 21st Street, Chicago, Ill.

Tel. Canal 7172-7173

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

Telefon: 377-J — 4080-W.

ATENCI V STRAHU PRED POTRESOM

Nad grško prestolico se je koncem prvega tedna meseca oktobra pojavila nenavadno gosta megla, zrak pa je bil hkrati vlažen in topel. Prebivalstva se je polotila panika in mnogi so že bežali iz mesta, ker so halkidski begunci, kjer je nedavno divjal strašen potres, pripovedovali, da je bilo tudi pri njih tako, predno se je začel potres. Nekateri so celo trdili, da so videli na rtiču Sunionu luč, podobno kakor so jo videli na Halkidi v potresni noči. Vzne-mirjenje se je poleglo šele tedaj, ko je meteorološka postaja izdala pojasnilo, da je megla sicer redek, toda popolnoma naraven pojav.

PLAMENICA MIRU

Z raznimi spomeniki in drugimi podobnimi reči se po celem svetu propagira za mir, ob enem pa noče nobena vladajoča sila odstopiti od vednega oboroževanja. — Kake štiri in tričetrt milje od mesta Arras na Francoskem, v Neuville St. Waastu, so pred kratkim postavili "Plamenico miru". Spomenik je velikanska roka, ki drži kvišku veliko plamenico, v kateri gori luč noč in dan. Ta spomenik so postavili Kanadci kot spomin na vojne grozote in ga posvetili spominu padlim Kanadcem. Visok je ta spomenik skoro 80 čevljev.

ITALIAN LINE

"ITALIA" — "COSUMICH"

333 N. Michigan Ave. Chicago

Telephone: Randolph 9257

Direktni prevoz do TRSTA in DUBROVNIKA

Razkošni in ogromni parniki

iz New Yorka do Trsta v 11 dneh

Prihodnje plovbe:

10. NOVEMBRA .....Conte GRANDE

12. NOVEMBRA .....REX

16. NOVEMBRA .....VULCANIA

26. NOVEMBRA .....AUGUSTUS

3. DECEMBRA .....REX

6. DECEMBRA .....SATURNIA

Znižane cene

v eno smer ali za povratno vožjo.

Sijajne pogodnosti — Izvrstna kuhinja

Vprašajte lokalne agente ali pa družbo

Phone Cicero 66

Dr. Rudolph P. Zaletel

SLOVENSKI ZDRAVNIK

PHYSICIAN AND SURGEON

4830 West 22nd Street,

CICERO, ILL.

Uradne ure: 10-12 A. M., 2-5 in 6-8 P. M. — Ob nedeljah na spoznanju.

Najzanimivejše vesti ob v Amer. Slovincu: čitajte ga!

KADAR POTREBUJETE BANČNO POSTREŽBO,

Vam je naša na razpolago. Kadar želite vložiti denar, kupiti denarno nakaznico, preskrbeti si Traveler's check, najeti varnostno shrambo, ali potrebujete nasvetov v finančnih zadevah, Vam bodo naši uradniki in uslužbenci nudili vladno postrežbo.

Merchants & Miners Bank

Calumet, Michigan
DVE PRIROČNI PODRUŽNICI
Hecia Street, Laurium Sixth Street, Calumet

ČISTO MLEKO ZA VAŠE ZDRAVJE, ZA VAŠE OTROKE IN ZA CELO DRUŽINO,

— iz —

Wencel's Dairy Products

2380-82 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois
Telefon Roosevelt 3673

Na razpolago vam za vaše zdravje v svojih novih modernih svetlih mlekarških prostorih.

Kmečki punt

AVGUST ŠENOVA: Poslovenil Joža Glonar

Na prevrnjenem sodu sedi divji, mrkogled možakar z ostrizenimi lasmi, Ivan Svrač iz Pušče, pri njem pa stoji suh, majhen rdečelasec z ostrim nosom — Matija Bistrič iz Trstenika na Sotli. V kotu se naslanja na zid dolg suhač s sukno, kapo na glavi — Ivan Turkovič iz Zaprešiča, za Gubcem pa se je postavil plečat, zagorel mož trdega obraza in živih oči — kmet Pasanec iz Stubice.

"Bratje!" izpregovori Gubec mirno, "v tej tihi noči smo se zbrali. Kakor bratje in možje na pomenu. Vsi veste, kaj nas peče in boli, nas kmete pod susjedsko in stubiško gospodo. Osem let je minilo, odkar je Tahi s silno roko in z goljujčijo pregnal staro gospodo, osmo krvavo leto teče, kar stojimo kakor razpeti mučeniki na tej trdji, neusmiljeni zemlji. Trudili smo se, naš trud pa je pograbil Tahi, potili smo se, naš pot pa je ukradel Tahi. On je snedel naše žito, popil naše vino, ugrabil nam je naše borne groše, našo živino, on nam je koval verige, nas bičal do krvi, nam jemal glave, požigal domove in gonil vdove na beraško palico. Prišla je slaba letina, pa smo morali krmiti njegove pse. Šli smo pred sodnijo, toda za kmeta ni sodišča; šli smo pred bana, ki pa je svojo obljubo snedel; šli smo dvakrat pred samega svetlega kralja, da bi mu pokazali naša krvava, ranjena srca; rekli smo kralju, da smo rajši pod samim živim vragom, ko pod Tahom. Kralj je poslal komisarja, poslal je madžarskega škofa; ta nas je izpraševal pred mesecem in zopet smo mu povedali vse svoje solze in tožbe. In kaj je ta škof storil? Dal je naše pritožbe domači gospodi, med katero je Tahi glava. Gospod Tahi je poslal jagnjeta k volku na izpoved. In na svojem zborovanju v Zagrebu je gospoda sklenila, da nas naj sodnija preganja in vesi kakor razbojnik, da naj nas izobčijo iz vsega krščanstva, še več: gospoda je zapovedala, da moramo mi kmetje s Susjeda in Stubice iti zidat trdnjavo Ivanič, da moramo zapustiti plug, ženo in otroke sedaj, ko nas je nekaj let tolkla toča, zima, povodenj in lakota, — sedaj, ko po dolgem času zopet enkrat zemlja kliče naše žulje, da poberejo božji blagoslov! Toda to še ni vse! Naj krvnik jemlje žito, vino, žival, kočo in kočarja — toda naj kakor divja zver ne dela sile našim ženam in našim dekletom! To mu ne bodi nikdar odpuščeno!" Gubec je skočil kvišku, lice mu je zažarelo, v očeh se mu je zasvetil sveti ogenj.

"Nikdar!" so planili kmetje. "Idite po vaseh," je Gubec nadaljeval, "in poslušajte stok osramočenih devic. Pokazali smo jih komisarjem, oni pa niso rekli ne bev, ne mev. Poglejte Jano, edino palico slepega Janka; zblaznela je. Ne, ne maramo biti živina, da bi se v naše kmečke žile mešala Taho-va kri. Zemlja naša zapušča, nebo se je zaprlo, za nas ni nikjer pravice! Na noge torej, bratje, kakor ena duša, eno srce, ena pest!" "Na noge!" so zagrmeli kmetje. "Prisezite, da boste razbili krvniške verige!" "Prisezimo!" "Prisezite pri Kristusovi krvi, da boste stali drug za drugega, kakor brat pri bratu v sreči in nesreči!" "Prisezimo!" "Prisezite, da se boste maščevali samo nad krivcem, da boste spoštovali tujo last, da ne boste ubijali razen v boju, da boste nehali, ko bomo pregnali Taha!" "Prisezimo!" so v en glas zaklicali kmet-

je in vzdigali roke.

V tem trenutku se je začel zategnjen žvižg. Kmetje so skočili kvišku. Na breg Save je udaril velik čoln, iz katerega sta stopila moški in ženska. Oba sta bila ogrnjena v dolge plašče. In sta stopila v mlin. Mesec je posvetil skozi okno, v zboru kmetov pa sta stala Stepko Gregorijanec in Uršula Heningova.

"Pozdravljeni, možje!" je rekel Stepko, "po dogovoru sem prišel k vam z gospo Uršulo. Ali ste pripravljeni, upreti se Tahu?" "Smo," je odgovoril Gubec. "Pregnati ga in uvesti stare gospodarje?" "Da. Vsa pokrajina od Stubice do Samobora, od Stenjevca do Sotle."

"Ali ste trdni v tem?" "Trdni, pri Bogu!" je rekel Gubec in položil roko na srce. "Dokler boste vi z nami, bomo tudi mi z vami! Dokler boste vi pošteno z nami, bomo tudi mi pošteno z vami!" "In kedaj se nameravate vzdigniti?" je vprašala Uršula.

"Tega še prav ne vemo," je odgovoril Gubec, "treba vse pametno pripraviti, tako da se bodo v enem trenutku vzdignili vsi."

"In kje boste začeli?" je vprašal Stepko. "Ne izprašujte nas, gospod, to je naša stvar in stvar našega dogovora. Vam bodi dovolj, da se bo zgodilo."

"Ali imate orožje?" "Imamo nekaj," je odgovoril Gubec. "Poslala Vam ga bom jaz," je pripomnila Uršula, — "in svinca in smodnika?" "Malo."

"Tukaj imate tristo srebrnjakov, pa si kupite," je naglo rekla Heningova in Gubcu izročila možnjo. "Toda, če se boste izneverili in se ne boste vzdignili?"

"Ne bojte se," se je nasmehnil Gubec, "sram nas je, da se nismo že davno, in če bi se ne uprli, bi ne zaslužili imena ljudi."

"Prav je tako," je rekla Uršula, "ne dajte se, ne popuščajte! Ropajte, rušite. Tahi ne sme biti vaš gospodar. Zanesite se na nas, ki vam hočemo dobro, od nas boste dobili vsaktero pomoč. Verujte nama. Da vas pripravava o tem, sva ravno prišla sem."

"Toda molčite," je pripomnil Stepko, "ne omenite našega imena."

"Samo če nam iztrgajo srce," je odvrnil Gubec, "ga bodo našli v njem zapisanega."

"Na propast Tahu!" je rekla Uršula in dala Gubcu roko.

"Naj propade!" je odgovoril kmet in stisnil plemiško desnico.

"Tako bodi in Bog naj sodi!" je priložil Ilija Gregorič.

Počasi se plazeč skozi grmovje sta prišla oba do vode in čoln ju je prenesel na drugo stran.

"Bratje," je povzel Gubec, "vi poznate vsak svoj kraj. Vem, da je vse ljudstvo pripravljeno kakor napeta puška, toda treba še prigravarjanja in dogovorov. Idite okoli in pobrigajte se za vsako vas, toda vse naj ostane tajno. Vsak naj molči kakor grob. Ne hodite k slabičem ali malovrednejem, da ne bomo izdani."

"Gubec," se je vzdignil Pasanec, "ti si pametnejši od nas, ti si pravičnik, ti si pismen človek. Vse ljudstvo je zapisalo tvoje ime v svoje srce. Mi pripravljamo vojsko, brez poglavarja pa nič ni. Može! Matija Gubec nas naj vodi, on bodi naš poglavar. Ali hočete?" "Hočemo! Živel naš vojvoda Gubec!" so zaklicali vsi z enim glasom.

DVE NOVI COLUMBIA PLOŠČI

- 25180—Dekle, kdo bo Tebe troštav, Jaz pa vrtec bom kopala, pojeti Mary Udovich in Jospina Laushe 75c
- 25181—Želel bi, da bi bil ptica, Oj z Bogom ti planinski svet, poje John Germ.....75c

DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE

- 25107—Dobro jutro, ljubca moja, Ke dan se zaznava, žensko petje, duet.....75c
- 25108—Od kje si deklet ti doma, valček Zgaga polka, Lovšin, harmonika 75c
- 25109—Je pa davi slanica padla Pojmo na Štajersko, A. Šubelj in A. Madic.....75c
- 25110—Ljubca, kod si hodila, Čez tri gore, petje, A. Šubelj in A. Madic.....75c
- 25111—Leži, leži ravno polje, 25112—Oh, ura že bije, duet, Narodne pesmi, M. Udovič in J. Lauše.....75c
- 25113—Iz dolenskih goric, polka, Dobro jutro, hišni očka, petje zbor "Domovina".....75c
- 25114—F— Dekleta v kmečki brivnici, Pridi sveti Martin, Adrija in Dajčman.....75c
- 25115—F— Jest pa eno ljubco imam, Imam deklet v Tirolah, Udovich in Lauše.....75c
- 25116—Dobro srečo za kravo rdečo, Živela je ena deklica, Adrija-Dajčman 75c
- 25117—Selsko veselje, Ljubca je videla, ženski duet 75c
- 25119—K oknu pridi, Zora Ropas in A. Šubelj, S'noč sem pri eni hiši bil, R. Banovec in A. Šubelj.....75c
- 25120—Pod okence pridem, Ropas in Šubelj, Ko so fantje po vasi šli, Ropas-Banovec-Šubelj.....75c
- 25122—Tam za goro zvezda sveti, Naša kri, moški kvartet Adria z Dajčman godbo.....75c
- 25123—Sinoči je pela, Oj drev pa grem snubit jo, Planinarica, pevski zbor Domovina 75c
- 25124—Moji tovarši so me napravili, V Šmihelu jaz hišco imam, duet Udovič in Louše.....75c
- 25125—Dober večer, ljubo deklet, Moja kosa je križavna, duet Banovec in Šubelj.....75c
- 25126—Vetrček po zraku gre, Kaj sem prisluzil, Udovich in Lauše 75c
- 25127—Brez cvenka in brez soli, Predpustna, kom. scene, pevci Adrije, Hoyer trio.....75c
- 25128—Katarina, polka, Moja ljubca, valček, Hoyer trio 75c
- 25129—Gozdni valček, Veseli godec, polka, igra Hoyer trio.....75c
- 25130—Velikonočna, 1. in 2. del, duet, moški in ženski gl.....75c
- 25131—Lovska, Kdor hoče furman bit, ženski duet 75c
- 25132—F—Na morju, 1. in 2. del, pojejo pevci Adrije, igra Hoyer Trio 75c
- 25133—F—Prodana nevesta, Oj dobro jutro junfca 75c
- 25134—F—Kranjski Janez v New Yorku, 1. in 2. del, zelo zanimivo in humoristično 75c
- 25135—F—Večerni valček, Hopsasa polka, Hoyer Trio 75c
- 25136—F—Po gorah grmi in se bliska, duet, Na klopci sva sedela, duet 75c
- 25137—F—Tam kjer lunica, narodna, Vičar tenor, Škrjanček, narodna— Vičar tenor 75c
- 25138—Vesela Urška, valček, Ribčan Urban, polka, Hoyer Trio 75c
- 25139—Kadar boš ti vandrat šu . . . , duet, Špavanka, duet, gdč. Loushe in Udovič.....75c
- 25140—Pleničice je prala, Kaj mi nula planinca, duet, gdč. Louše-Udovič.....75c
- 25141—Žabja svatba, Kukovca, na obeh straneh, poje pevci Adrije in John Pluth jih spremija na harmoniko.....75c
- 25142—Jest pa za eno deklico vem, Spomin, dueta, pojeta gdč. Mary Udovich in Josephine Laushe 75c
- 25143—Samo Tebe ljubim, valček, Krasna Karolina, polka, igra Hoyer Trio.....75c
- 25144—Pojmo veseli zdravilčko, Hišica pri cest' stoji, pojeta gdč. Udovič-Lovše.....75c
- 25145—Štajerska, Vesela Micka, komada na harmoniko 75c
- 25146—Tirolska koračnica, Stari Peter, dva krasna komada 75c
- 25147—Deklica pri studencu, Bleda luna, Krnjev in Gostič 75c
- 25148—Pa moje ženke glas, Potrkran ples, Frances Cerar in A. Šubelj.....75c
- 25149—Slovenska narodna koračnica, Kranjski valček, slov. kmečka godba 75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošiljamo. Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošiljamo tudi po C. O. D. (poštne povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljave. — Naročila blagovolite poslati naravnost na

O TEM IN ONEM

OB 400-LETNICI TURŠKEGA VPADA V SLOVENIJO

(Konec.)

— Iz prvotne dobe te cerkve pa se nahaja na strehi nad presbiterijem še danes velik železni križ, ki je pričča dogodkov ne le 400 nazaj, ampak 552 let, ker je bila posvečena že leta 1380 kot cerkev in ker stoji na svojih prvotnih temeljih, jo je menda smatrati kot najstarejšo zgradbo že itak starodavnega mesta Ptujja. Ta znamenita hiša — nekdanji božji hram — ima zelo zanimivo zgodovino, ki še ni bila nikjer objavljena in imajo te vrstice tudi s te strani svoj poseben pomen. Ob taki obletnici bi bilo profano, prezreti zgodovinsko prošlost nekdanjega božjega hrama, ki je v burji zgodovinskih dogodkov bil določen v razne namene, kakor bomo videli.

Ta cerkev, odnosno sedaj stanovajska hiša je sedaj last so-proge znanega slavista in vojaškega zgodovinarja ter književnika, podpolkovnika v pok. Davorina Žunkoviča, ki marljivo raziskuje slovansko prošlost in čigar narodopisne in krajslovne črtice prav radi prebirajo tisoči naročnikov "Slovenskega Gospodarja". V dobi reformacije (16. stoletje) je služila ta cerkev ptujskim luteranom, a današnji hišni vrt z dvoriščem pa kot pokopališče vsem mestnim nekatoľčanom. V dobi protireformacije (okoli l. 1600) so cerkev znova posvetili in je služila zopet za katoliški božji hram celih 180 let, do l. 1786, ko ji je cesar Jožef II. odvzel značaj cerkve, naker je bila 20. sept. leta 1787, torej pred 145 leti, s pokopališčem vred prodana na javni dražbi za 520 goldinarjev. Odslej je služila kot žitnica do leta 1843, torej 56 let, ko je vse skupaj kupil že pokojni meščan ptujski Vid Werner, ki je dal bivši cerkev prezidati v stanovajnsko hišo. Potem je postala vinska klet, kakor je še danes. V nekdanjem stolpnem oboku je danes umeščena mala gostilna.

Čudna usoda hrama božjega: V hiši, kjer se je delilo Vino Živiljenja, v hramu, ki je bil zatočišče lačnih in žejnih Pravice — se okrepčujejo trudni popotniki, ki niti ne slutijo, da sedijo pod stolpnom nekdanje cerkve Vseh svetnikov! Po 400 letih ni v Ptujju drugih sledov za Turki kakor še ožgano obzidje cerkvice sv. Ožbolta in v spomin na one težke dni zvonijo vsak dan ob sedmih zjutraj. Tudi rodbinska imena, kakor Hazemali (Hasem-Ali), Mustafa, Šalamun (od Sulej-

(man), Sagadin, Čafuta, Askar, Alič, Begovič itd. so od tistih časov . . . Davni pradedi Turki, ki so ostali tu in se udomačili; njih potomci so verni kristjani, eden je celo goreč vojščak Kristusa Kralja — pater Lacko . . .

Sultana Sulejmana je ta poraz silno razjezil, zato se ni dolgo mudil pred Ptujem, ampak je še isti dan zaukazal umik čez ilovnate Zaloške griče v smeri proti Vinici na Hrvaškem, kjer se je zbirala zbegana turška vojska za povratek domov. Mnogo plena so morali radi slabega vremena in cest-pustiti. Oddelki, ki so ropali po Slovenskih goricah in oni, ki so hiteli proti Vinici, so 23. sept. do večera že porušili "tabore". Velika Nedelja, Ormož, Središče in deloma Varaždin. Zelo nereden umik poražene turške armade iz Vinice — in povratek v Turčijo se je izvršil ponoči 24. septembra 1532.

To je torej celotno zgodovinsko ozadje slavne, dasi žalostne 400letnice naših krajev.

BOLJŠEVIŠKA ODLIKOVANJA

Glavni izvršilni odbor sovjetske Unije je izdal dekret, ki urejuje podeljevanje ruskih redov in odlikovanj. Zdaj imajo v Rusiji vsega skupaj štiri rede: red Rdeče zastave in red Rdeče delavske zastave, dalje Leninov red in Rdečo zvezdo. To je zanimivo posebno zaradi tega, ker so boljševiski, preden so prišli na krmilo in tudi potem nekaj časa besno pljuvali na vse rede, češ, da se ne spodobijo proletarcem, zaradi česar jih ruska država prepušča meščanskim državam izven Rusije.

VRABEC POVZROČIL KRA-TEK STIK

V Kecsckemetu se je primerila kaj svojevrstna nesreča. Iz nekega lesenega droga, na katerem je bil pritrjen električni vod, je nenadoma šinil blisk in zadel v bližini stoječega moža. Iskra je bila tako močna, da je na možu hipoma razpadla obleka v cunje. Poškodovanec je tudi omedlel, posrečilo pa se je, da so ga v kratkem zopet spravili k zavesti. Po nesreči je poslalo ravnateljstvo elektrarne na mesto nesreče komisijo, da bi ugotovila vzrok nezgode. — Dognalo se je, da je povzročil nesrečo vrabec, ki je sedel na žico ter se je dotaknil z mokro perotjo druge žice. Tako je nastal krat stik, ki bi bil kmalu usmrtil nič hudega slutečega moža.

DENARNE POŠILJATVE

BOŽIČNA DARILA svojim domačim v stari kraj je bolje, da pošljete malo preje, kakor pozno zadnji teden. Čemu plačevati posebne stroške za brzozav? Ako pošljete pravočasno si vse to prihranite. Mi pošiljamo denar v stari kraj zanesljivo in točno brez vsakega odbitka po dnevnem kurzu. Denar prinese poštar direktno na dom prejemnikov. Včeraj smo računali:

DINARJI:		LIRE:	
100 din	\$ 1.95	100 lir	\$ 5.75
250 din	\$ 4.40	200 lir	\$ 11.40
500 din	\$ 8.35	300 lir	\$ 16.60
1000 din	\$ 16.25	400 lir	\$ 22.00
2500 din	\$ 40.00	500 lir	\$ 27.00
5000 din	\$ 79.00	1000 lir	\$ 52.75

Za izplačila v ameriških dolarjih:
 Za izplačilo \$ 10.00 morate poslati ..... \$ 10.80
 Za izplačilo \$ 20.00 morate poslati ..... \$ 21.00
 Za izplačilo \$ 30.00 morate poslati ..... \$ 31.10
 Za izplačilo \$ 50.00 morate poslati ..... \$ 51.30
 Za izplačilo \$ 100.00 morate poslati ..... \$ 102.50

Prejemniki dobijo izplačila v dolarjih.
JOHN JERICH
 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

TISKARNA
AMERIKANSKI SLOVENEK
 izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.
Društva — Trgovci — Posamezniki
 dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za naš ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.
Amerikanski Slovenec
 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.